

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

25.03.2024. – 29.03.2024.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 01.04.2024. године

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 25.03.2024. – 29.03.2024.

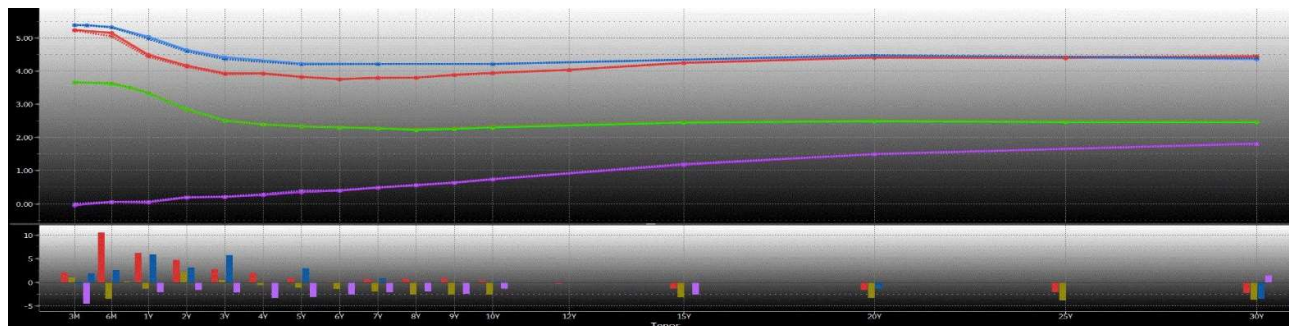
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обавезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	22.3.24	-	29.3.24		22.3.24	-	29.3.24		22.3.24	-	29.3.24		22.3.24	-	29.3.24	
2 године	2,83	-	2,85	↗	4,59	-	4,62	↗	4,12	-	4,17	↗	0,20	-	0,19	↘
5 година	2,33	-	2,32	↘	4,18	-	4,21	↗	3,82	-	3,82	→	0,39	-	0,36	↘
10 година	2,32	-	2,30	↘	4,20	-	4,20	→	3,93	-	3,93	→	0,74	-	0,73	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillone

Доспијеће	Приноси			
	22.3.24	-	29.3.24	
3 мјесеца	3,672	-	3,680	↗
6 мјесеци	3,638	-	3,603	↘
1 година	3,360	-	3,343	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обавезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 29.03.2024. године (пуне линије) и 22.03.2024. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обавезница еврозоне нису забиљежили веће промјене у односу на претходну недјељу. Приноси њемачких обавезница су повећани за 2 базна поена на предњем дијелу криве, док су на средњем и дужем дијелу криве смањени за 1 до 2,5 базна поена. Истовремено, приноси италијанских обавезница су повећани између 4 и 5 базних поена. Почетком недјеље приноси су биљежили раст. Ипак, већ у уторак приноси су благо кориговани на ниже, највише под утицајем економских података објављених за САД, а пад је настављен и у сриједу. До благог повећања дошло је у четвртак, који је уједно био посљедњи радни дан прошле недјеље због празника. Изјаве већине званичника ЕСВ у посматраном периоду су и даље биле усмјерене на очекивања да би ЕСВ вјероватно од јуна могла да почну са смањењем каматних стопа јер очекују да би се инфлација могла да кретаће ка циљаном нивоу од 2%.

Пет економских института који савјетују Владу Њемачке је објавило нове прогнозе према којима се очекује да ће Њемачка ове године једва забиљежити раст (0,1%) знатно мањи од претходних прогноза (1,3%).

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	БДП – Низоземска (Q/Q) финал.	IV квартал	0,3%	0,4%	-0,2%
2.	БДП – Шпанија (Q/Q) финал.	IV квартал	0,6%	0,6%	0,4%
3.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ФЕБ	0,3%	0,4%	0,1%
4.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	МАР	2,8%	2,4%	3,2%
5.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	МАР	3,3%	3,2%	2,9%
6.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	МАР	1,5%	1,3%	0,8%
7.	Стопа инфлације – Португал (прелим.)	МАР	-	2,6%	2,3%
8.	Произвођачке цијене – Француска (Г/Г)	ФЕБ	-	-5,5%	-4,9%
9.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г)	ФЕБ	-	-8,2%	-3,9%
10.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г)	ФЕБ	-	-5,1%	-5,4%
11.	Произвођачке цијене – Аустрија (Г/Г)	ФЕБ	-	-6,4%	-7,2%
12.	Произвођачке цијене – Италија (Г/Г)	ФЕБ	-	-14,2%	-14,0%
13.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	МАР	96,2	96,3	95,5
14.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	МАР	-14,9	-14,9	-15,5
15.	ГфК индекс повјерења потрошача – Њемачка	АПР	-28,0	-27,4	-28,8
16.	Индекс повјерења потрошача – Италија	МАР	97,6	96,5	97,0
17.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	ФЕБ	-0,8%	1,7%	-1,3%
18.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	ФЕБ	-	4,8%	2,3%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г)	ФЕБ	-	-3,7%	-2,4%
20.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	ФЕБ	-	1,1%	5,3%
21.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	ФЕБ	-0,6%	-0,8%	-1,2%
22.	Стопа незапослености – Њемачка	МАР	5,9%	5,9%	5,9%
23.	Стопа незапослености – Финска	ФЕБ	-	7,8%	8,3%

САД

Приноси америчких државних обавезница су током протекле недјеље биљежили волатилна кретања, али су на недјељном нивоу благо повећани. Чланица FOMC-а Кук је изјавила да креатори монетарне политике морају да заузму опрезан приступ ублажавању како би омогућили више времена за успоравање инфлације. Голзби из Чикага је истакао да очекује три смањења референтне каматне стопе ове године, док је Бостик из Атланте поновио своју прогнозу да очекује само једно смањење. Члан FOMC-а Валер је изјавио да нема журбе са смањењем каматних стопа, истичући да недавни економски подаци оправдавају одлагање или смањење броја смањења каматних стопа у овој години. Валер је недавне податке о инфлацији назвао “разочаравајућим” и истакао да жели да види “барем неколико мјесеци бољих података о инфлацији” прије смањења каматних стопа. Указао је на снажну економију и снажно запошљавање као додатне разлоге због којих Фед има простора за чекање како би стекао повјерење да је инфлација на одрживом путу према циљу од 2%.

Према резултатима истраживања Блумберга за март, економски аналитичари прогнозирају да ће економија САД у текућој години забиљежити експанзију по стопи од 2,2%, док се за 2025. и 2026. годину прогнозирају стопе од 1,7% и 2,0%, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је благо повећана на 2,9% (претходно прогнозирано 2,7%), док је за наредну годину повећана на 2,4% са претходно прогнозираних 2,3%. Већина анкетираних економиста очекује да ће Фед задржати референтну каматну стопу на сједници у мају, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 35%.

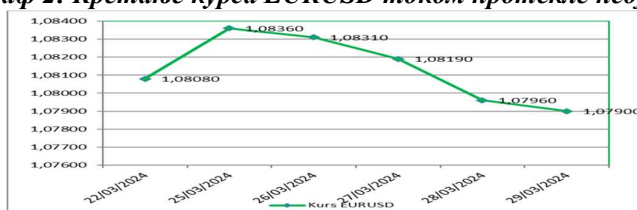
Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантирати њихову тачност и не сноси одговорност за директни или индиректни штети која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлика донесених на основу њих.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) – годишњи ниво – финал. IV квартал	3,2%	3,4%	4,9%
2.	Лична потрошња – финал. IV квартал	3,0%	3,3%	3,1%
3.	РСЕ дефлатор (Г/Г) ФЕБ	2,5%	2,5%	2,4%
4.	Индекс личних прихода ФЕБ	0,4%	0,3%	1,0%
5.	Индекс личних расхода ФЕБ	0,5%	0,8%	0,2%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 23. мар.	212.000	210.000	212.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 16. мар.	1.815.000	1.819.000	1.795.000
8.	Индекс потрошачког повјерења МАР	107,0	104,7	104,8
9.	Број захтјева за хипотекарне кредите 22. мар.	-	-0,7%	-1,6%
10.	Поруџбине трајних добара П ФЕБ	1,0%	1,4%	-6,9%

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недјеље

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0808 на ниво од 1,0790.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Економија Велике Британије је на крају прошле године други квартал заредом забиљежила контракцију, што значи да је запала у рецесију у другој половини 2023. године. Канцеларија за националну статистику је објавила да је БДП Велике Британије порастао за неревидованих 0,1% у поређењу са 2022. годином. Такође су саопштили да је ово најлошија годишња промјена БДП-а од финансијске кризе 2009. године, не рачунајући 2020. годину обиљежену пандемијом Цовид19. Креаторка монетарне политике БоЕ Ман је истакла “изнијансиран” став о каматним стопама, сигнализујући фино уравнотежену позицију прије него што је коначно гласала за задржавање постојеће каматне стопе на 5,25%, а што је означило одступање од њеног претходног става да се повећа каматна стопа на 5,5%. Ман је додала да тржишта имају превелика очекивања у вези са смањењем каматних стопа, сигнализујући потенцијално одступање од преовлађујућих тржишних расположења према опрезнијем приступу монетарној политици. Коментар је услиједио усред ширих расправа о фискалном пејзажу Европе, гдје постоји све већи консензус о потреби повећања јавних инвестиција за рјешавање критичних области као што су зелена транзиција и потрошња на одбрану. Политичко оклијевање у погледу повећања пореза представља значајан изазов у финансирању ових иницијатива, чиме се подстичу дебате о алтернативним механизмима финансирања. У разматрању ових ставова, GBP остаје под утицајем очекивања домаће монетарне политике и шире економске динамике у региону, одражавајући “замршену” интеракцију између расположења тржишта, политичких одлука и фискалне реалности.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Г/Г) Ф IV квартал	-0,2%	-0,2%	0,2%
2.	Приватна потрошња (Q/Q) Ф IV квартал	-0,1%	-0,1%	-0,9%
3.	Извоз (Г/Г) Ф IV квартал	-2,9%	-0,8%	-0,1%
4.	Увоз (Г/Г) Ф IV квартал	-0,8%	-0,3%	-1,8%
5.	Текући рачун (у милијардама GBP) IV квартал	-21,4	-21,2	-18,5

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантирати њихову тачност и не сноси одговорност за директни или индиректни штети која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлика донесених на основу њих.

Током протекле недјеље GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,8577 на ниво од 0,8549. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD забиљежио раст са нивоа од 1,2601 на ниво од 1,2623.

ЈАПАН

Усред забринутости због ослабљеног JPY и шпекулација о потенцијалној интервенцији, министар финансија Јапана Сузуки је нагласио спремност земље да размотри различите мјере за стабилизацију валуте, посебно након што је окончала дугорочну монетарну политику негативних каматних стопа. Промјена политике БоЈ у правцу приступа који више зависи од економских података је оставила тржишта несигурним у погледу будућих повећања каматних стопа, упркос сталној депрецијацији JPY. Највиши девизни званичник Канда је обећао да ће предузети одговарајуће мјере против прекомјерних промјена на девизном тржишту, те додао да се за недавно слабљење JPY не може рећи да је у складу са основама и да је јасно да иза депрецијације JPY стоје шпекулативни потези. Упркос недавном повећању каматних стопа БоЈ, депрецијација JPY се наставила, утичући на динамику инфлације и економску стабилност.

Премијер Јапана Кишида је изјавио да је економија Јапана “још увијек на пола пута“ да побиједи дефлацију и да је разумно да БоЈ задржи монетарне олакшице, као и да су он и његов тим и даље опрезни што се тиче депрецијације JPY. Опрезан став о изгледима сугерише да Влада неће подржати брза додатна повећања каматних стопа БоЈ. Опрезни коментари званичника централне банке су допринијели да JPY депрецира на најнижи ниво у последње 34 године у односу на USD, што је навело високе званичнике да појачају опрез против депрецијације JPY. Иако је од тада ојачао, JPY и даље остаје близу нивоа који нису виђени деценијама, углавном зато што су каматне стопе у Јапану много ниже од оних у САД и у другим земљама. Слабији JPY је помогао извозницима, али је растом цијена горива и хране нанио штету потрошачима. Оптерећење домаћинствима би се додатно могло да погоршад током лjeta, када би Влада могла да укине субвенције за гас и струју.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Водећи индекс Ф	ЈАН	-	109,5	109,9
2.	Коинцидирајући индекс Ф	ЈАН	-	112,1	115,9
3.	Продаја широм земље (Г/Г)	ФЕБ	-	14,0%	7,1%
4.	Индекс произвођачких цијена услужног сектора (Г/Г)	ФЕБ	2,1%	2,1%	2,1%
5.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	МАР	2,5%	2,6%	2,5%
6.	Стопа незапослености	ФЕБ	2,4%	2,6%	2,4%
7.	Малопродаја (Г/Г)	ФЕБ	2,9%	4,6%	2,1%
8.	Индустријска производња (Г/Г) П	ФЕБ	-2,7%	-3,4%	-1,5%
9.	Индекс започетих кућа Г/Г)	ФЕБ	-5,5%	-8,2%	-7,5%

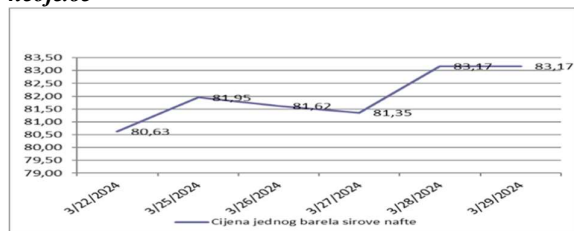
JPY је током протекле недјеље благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 163,67 на ниво од 163,30. JPY је благо апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 151,41 на ниво од 151,35.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедјељак је износила 80,63 USD (74,60 EUR).

Првог радног дана протекле недјеље цијена нафте је забиљежила раст и вратила се близу четворомјесечног максимума услед растућих геополитичких тензија. Истовремено, званичници ОПЕКС+ су најавили да не виде потребу да препоручују било какве промјене политике снабдијевања нафтом на састанку за ревизију који се одржава ове недјеље будући да се квоте производње, које су већ одређене за прву половину године, показују ефективним. Тржишни учесници очекују да ће ОПЕКС+ задржати своју садашњу политику производње до јуна. Производња нафте у САД би требала да заврши годину рекордним темпом од око 14 милиона барела дневно. Током трговања у уторак и сриједу цијена овог енергента је благо коригована на ниже упркос затварању 14% руских капацитета за прераду нафте због украјинских напада. Залихе сирове нафте у САД порасле су за 3,2 милиона барела, а залихе бензина за 1,3 милиона барела. Ројтер је објавио да Русија продаје нафту Индији изнад горње границе цијене земаља групе Г7 (60 USD по барелу), иако су застоји у трговини смањили токове ка индијским купцима који су били присиљени да обезбиједе алтернативне бареле. У четвртак је цијена поново повећана забиљеживши ниво од преко 83 USD по барелу. Тржиште је у петак било затворено због празника. На затварању тржишта у четвртак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,17 USD (77,04 EUR). Цијена нафте је повећана у односу на претходну недјељу за 3,15%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 2.165,44 USD (2.003,55 EUR).

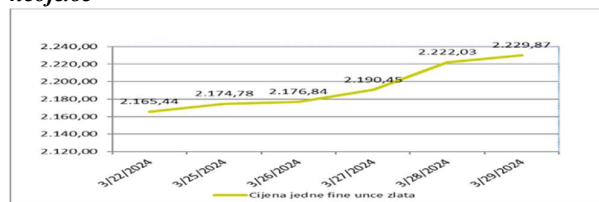
На отварању лондонске берзе метала у понедјељак, 25.3. цијена једне fine унце злата је износила 2.165,44 USD (2.003,55 EUR).

Цијена злата је у прошлој недјељи свакодневно биљежила раст, достигавши нове рекордне нивое како су јачала очекивања смањења каматних стопа Фед-а, додатно потпомогнута геополитичким тензијама. Упорна привлачност злата као сигурног уточишта, заједно са куповинама централних банака и повећаном физичком потражњом кинеских домаћинстава, наставила је подржавати цијену овог племенитог метала. Тензије на Блиском истоку и у Украјини ојачале су улогу племенитог метала као сигурног уточишта.

У понедјељак цијена је забиљежила мање промјене под утицајем депрецијације USD. Тржиште је било у ишчекивању објављивања податка о мјери кретања инфлације, РСЕ дефлатору, у САД који је објављен на крају недјеље, а што би могло да пружи бољи увид у то када ће Фед почети са смањивањем каматних стопа. Наведени индикатор је, у складу с очекивањима, благо повећан на 2,5% на годишњем нивоу са 2,4% колико је износио у претходном мјесецу. Исти индекс, који мјери мјесечне промјене, неочекивано је смањен, што је учврстило очекивања тржишних учесника да би Фед могао да у јуну почне са смањењем каматних стопа. Предвиђа се да ће се увоз злата у Индију смањити за преко 90% у марту због смањене потражње узроковане рекордно високим цијенама овог племенитог метала. Иако је већина западних тржишта била затворена на крају недјеље због празника, цијена злата је наставила да биљежи благи раст.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.229,87 USD (2.066,61 EUR). Цијена злата је повећана за 2,98% на недјељном нивоу.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантирати њихову тачност и не сноси одговорност за директни или индиректни штети која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлика донесених на основу њих.